

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnäisten kät-
kannattaja ilmestys Astoriassa, Ore., jo-
ka tiistai The Western Workmen's Publ.
Society'n kustantamana.

Tilauksinnat Yhdysvaltoihin
1 vuosikerta...\$1.50 Puoli vuotta...90c
Canadaan ja Suomeen
1 vuosikerta...\$1.75 Puoli vuotta...\$1.00

TOVERITAR

Box 99 Astoria, Ore.

Entered as second-class matter July 18th
1911, at the Post Office at Astoria, Oregon,
under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)

SUBSCRIPTION RATES

IN THE UNITED STATES:

One year...\$1.50 6 months...90c

IN CANADA:

One year...\$1.75 6 months...\$1.00

TOIMITUS:

MAIJU NURMI

Box 99, Astoria, Ore.

TOVERITTAREN TILAAJAMAARA
OSOTTAA:

Uusia 70
Uudistuksia 58
Katkenneet 136

KATSAUKSIA

SUOMAL. S. S.-JÄRJESTÖ SIIS JÄÄ
EDELLEENKIN SOSIALISTI-
PUOLUEESEEN.

Kielenkääntäjäsihteerin antaman
tiedon mukaan on s. s.-järjestö suu-
rella äänten enemmistöllä päättänyt
jäädä sosialistipuolueeseen. Enem-
mistöpuolesta on annettu ai-
noastaan 2,100 ääntä ja vähemmistö-
puolesta 3,600. Myöskin on
järjestön jäsenistö suurella äänten
enemmistöllä päättänyt poistaa piiri-
järjestöt, joten järjestön toiminnan ja
kasvatustyön järjestely ja valvonta tu-
lee jättämään osastojen, aluekomite-
ain ja järjestön toimeenpanevan komi-
tean tehtäväksi.

Järjestöme jäsenistön keskuudes-
sa vallinneet suuntaerimielisyydet ei-
vät ole johtuneet suoranaisesti peri-
aate-erimielisyyksistä, vaan on va-
kavasti harkittu miten parhaiten voi-
simme kulettaa järjestöme eheänä
sen kaostilan yli, johon sosialisti-
puolue on joutunut. Järjestöme
eheys on ollut kaikilla — niin on
ainakin vakuutettu — rehellenä sil-
mämääränä järjestöme itsensä-
den kannattajillakin. Nyt kun jär-
jestön jäsenistö on perinpohjaisen
harkinnan perästä yleisäänestyksen
kautta päättänyt parhaaksi järjestöl-
lemme pysyä sosialistipuolueessa, niin
sitä päätöstä on noudatettava. Se on
päättös, josta ei voi enää tässä asia-
sa vedota ja niinollen kaikkien, jot-
ka kunnioittavat joukkopäätöksiä ja
todella harrastavat järjestöme ja
työväenliikkeen parasta, tulisi sitä to-
tella sekä sen mukaan toimia.

VALTION HUOLENPITO ÄITIEN
SUHTEEN.

Yhdysvallat on ainoa johtava teol-
isuusmaa, missä ei ole minkäänlaista
valtion tai kansallista äitiysvakuutusta,
sanoo Dr. H. J. Harris kirjassaan
"Äitiysvakuutukset eri maissa." Jo
ennenkuin sota oli osottanut välttä-
mättömäksi valtion suojeluksen äi-
deille ja lapsille, olivat useat Euro-
pan maat hyväksyneet jonkunlaisen
äitiysvakuutusjärjestelmän. Sellainen
oli olemassa Australiassa, Itävallassa,
Bosniassa, Tanskassa, Ranskassa, Sak-
assa, Suur-Britanniassa, Unkarissa,
Herzegovinassa, Italiassa, Hollannissa,
Uudessa Seelannissa, Norjassa, Ru-
maniassa, Ruotsissa, Sveitsissä ja Ve-
näjällä.

Avustukseen tavallisesti sisäl-
tyy joku summa rahaa, joka makse-
taan viikottain tai kuukausittain ja
tavallisesti myöskin vapaat lääkkeet
ja lääkärinhoito synnytyksen ajalla.
Australia ja Ranska ovat ainoat maat,
missä valtio yksinään maksaa koko
äitiysvakuutuksen. Vuonna 1913—
14 maksoi Australian hallitus \$3,-
285,839 avustusta äideille ja Rans-
kan hallitus maksaa vuosittain noin
\$1,000,000 ja eri kunnallishallituk-
set siellä maksavat samaan tarkotuk-
seen saman verran. Australiassa an-
netaan tuota avustusta viiden kuukau-
den ajan. Kaikissa muissa maissa,
paitsi nykyisin Venäjällä, on äitiys-
avustus jonkunlainen työnantajain,
valtion ja työntekijäin keskinäinen
vakuutusyhdistys, eli sopimus, johon
tavallisimmin työntekijä joutuu mak-
samaan suurimman osan ja työnan-
taja pienimmän. Venäjä on nykyi-
sin ainoa maa, missä valtio yksinään
huolehtii täydellisesti kaikista äideis-
tä ja lapsista. Äitien terveys ja toi-
meentulo on niin tärkeä tälle työ-
läisten hallitsemalle maalle, että en-
simäisiä parannustoimenpiteitä, mihin
hallitus ryhtyi, oli äitien ja lasten
terveyden ja hyvinvoinnin turvaami-
nen. "Äitiyspalatseja" synnyttäviä
naisia varten perustettiin Venäjällä
jo v. 1918 useampia, joissa äideille
ja lapsille annetaan kaikista puut-
teista huolimatta, parhainta ravintoa
ja hoitoa mitä saatavissa on.

Kapitalistisen yhteiskunnan yksi
vuotuinen vero Yhdysvalloissakin on
16,000 äidin kuolema synnytyksissä,
joka kauhea ihmiselämän tuho johtuu
etupäässä köyhyydestä ja kunnollisen
hoidon ja ravinnon puutteesta. Niin
kauan kuin valtio säilyttää kaiken e-
deavastuun äidin ja lasten hyvinvoin-
nista aviomiehen niskoille ja valtio
antaa vain pienen almun suurimman
hädän aikana, eivät äidit voi toivoa
nikaa, jolloin heidän ei tarvitse kärsi-
ä itse ja nähdä lapsensa kärsivän
kunnollisen hoidon ja ravinnon puu-
tetta. Tilastot osottavat, että missä
perheenisän vuositulot ovat pienim-
mät, siellä on pienten lasten kuole-
vaisuus suurin ja äitien kärsimykset
ja huolet lukuisimmat.

YLEINEN SÄÄSTÄVÄISYYSVIKKO

alkaa t. k. 17 p. Yhdysvaltain väes-
tö — tietenkin etupäässä työväestö
— on tullut niin tuhlavaiseksi vii-
me aikoina, että hallituksen on täy-
tynyt ryhtyä toimenpiteisiin joiden
avulla koetetaan kasvattaa säästäväi-
syyden tärkeätä merkitystä. "Mei-
diin täytyy pidiätyttyä tarpeettomista
ja ylellisestä tuhlaamisesta, jos halu-
amme saada hinnat laskeutumaan",
sanotaan hallituksen tiedonantotoimis-
ton bulletinissa. "Järkevä ja järjes-
telmällinen säästäväisyyden harjotta-
minen kasvattaa yksilöitä ja lisää
maan taloudellista voimaa."

Säästäväisyysviikon ohjelma, jonka
selostamisesta ja tarkotuksesta sano-
malehdistö tietenkin tulee pitämään
huolen, on suunniteltu seuraavaksi:

Lauantaina, tammikuun 17 p., y-
leinen kansallinen säästäväisyyspäivä.
Silloin aletaan yleinen "säästä ensin,
kuluta sitten"-liike. Kaikkien on sil-
loin otettava järkähtämättömästi oh-
jelmakseen käyttää nykyhetkeä tule-
vaisuuden turvaamiseksi tekemällä
säästöjä vastaisen varalta.

Sunnuntaina, tammikuun 18 p.,
sarnataan kaikkia Amerikan kirkoi-
sa taloudellisen elämän suhteista us-
konnolliseen hyvinvointiin ja lähim-
mäisen avustamisen tärkeydestä.

Maanantaina, tammikuun 19 p.,
on yleinen henkivakuutuspäivä, jol-
loin teroitetaan mielin tarpeellisuut-
ta turvata perhe henkivakuutuksen
kautta.

Tiistaina, tammikuun 20 p., oma-
kotipäivä, jolloin tehdään selkoa o-
man kodin hankkimisen merkitykses-
tä.

Keskiviikkona, tammikuun 21 p.,

testamenttipäivänä muistutetaan kaik-
kia tekemään testamenttinsa ja siten
ajattellemaan perheen tulevaisuuden
urvaamista.

Torstai, tammikuun 22 p., omiste-
taan säästäväisyydelle teollisuudessa
ja painostetaan pääoman ja työn yh-
teistoiminnan taloudellista tärkeyttä.

Perjantaina, tammikuun 23 p., ke-
hoitetaan kaikkia ottamaan käytän-
töön tulo- ja menoarvio perhetalou-
dessa.

Lauantaina, tammikuun 24 p., te-
roitetaan mielin laskujen maksami-
sen moraalista velvollisuutta.

Noin neuvoilee meitä hallitus, ja
ainahan hyvät neuvot ovat tarpee-
seen, mutta pahinta vain tässäkin
neuvomisessa on se, kun niiden to-
teuttamismahdollisuuksien suhteen on
niin monta nikkää.

TOTEUTUUKO ROUVIEN TOIVO?

Jos matkustajain avustusyhdistyksen
erään toimitsijan, neiti Elizabeth
Moyhianin tiedonantoihin voi luot-
taa, niin taitaa se vielä koittaa ame-
rikalaisille rouville se kultainen aika,
jolloin palvelijattarista ei ole puuteta,
ja jolloin \$6.00 ja \$7.00 viikko-
palkalla voi saada vaikka kuinka pal-
jon "piikoja", jotka siivoavat huo-
neita, hoitavat lapsia päivät ja illat,
kuuraavat lattiat, tuulettavat ja hak-
kaavat lattiamatot y.m. ja vielä väli-
töikseen maalaavat eli kalkkiavat keit-
töön tai kellarin seinä, kantavat pui-
ta tai hiiliä kellareihin tai suoritta-
vat muita samanlaisia pikku askareita.
Neiti Moyniha knertoo sanotun
yhdistyksen avustaneen suuria jouk-
koja skandinaavilaisia, irlantilaisia,
italialaisia ja englantilaisia tyttöjä
pääsemään tähän maahan. Kaikki
Europasta tulevat laivat tulevat ole-
maan täynnä näitä tyttöjä, jonkai-
sista amerikalaiset rouvat ovat aina
saaneet palvelijattarensa ja joista
sodan ajalla on ollut puute.

"Minä oletan, että kolmen tai nel-
jän kuukauden perästä ovat entiset
olosuhteet palanneet", sanoo eräs
new yorvilainen paikanvälttjä, "ja
jälleen tulee olemaan saatavissa pal-
velijattaria \$6.00 ja \$7.00 viikko-
palkalla — palvelijattaria, jotka
suostuvat tekemään työtä tuon ra-
han edestä, jotka eivät ole kuten
nykyiset palvelijattaret hienon hieno-
ja "sisäkköjä", jotka suostuvat kor-
keintaan avustamaan taloustöissä \$15
viikkopalkalla." (11)

Saa nähdä, toteutuuko rouvien toi-
vo nuyrien, ahkerien ja halpapak-
kasten palvelijattarien suhteen, vai
saavatko he Europasta sellaisia pal-
velijattaria, jotka vaativat työpäivän
vihintään 10 tuntiseksi ja puolen
kuukauden loman joka vuosi täy-
dellä palkalla, kuten palvelijattaret
Englannissa vaativat.

MITEN ENGLANNIN PALVELIJAT-
TARET TURVAAVAT ETU-
JANSA

Kun sota päättyi ja sotatarveteol-
liuudet lopelettiin ja miehet pala-
sivat jälleen entisiin töihinsä, joissa
naiset olivat sodan ajalla olleet,
joutui satojatuhausia työläisnaisia
työttömiksi: Mikä olisi tällaisesta asi-
antilasta seurauksena näille työläis-
naisille? Ei voinut tulla kysymyk-
seenkään, että he palaisivat entisiin
töihinsä ja perhepalvelukseen ja mui-
hin naisten töihin, ennen sotaa valli-
neilla palkoilla, eikä ollut mitään kei-
noa suojella heitä alhaisia palkkoja,
pitkiä työpäiviä ja kurjia olosuhteita
vastaan. Perustettiin siis perhepal-
velijattarien työvälitystoimisto, joka
otti välittäkseen palvelijattarille työ-
paikkoja sekä ajakseen käytännössä
palvelijattarien hyväksymiä työehtoja,
jotka ovat seuraavat:

1. Palvelijatar, joka asuu työpai-
kassaan, tulee maksaa 12 s. 6 d. vii-
kolta tai 2 10 s. kuukaudelta (30
puntaa vuodelta) ja tulee palkkaa li-
sätä kokemuksen mukaan.

2. Palvelijattarella tulee olla mää-

rytät ateria-ajat: puoli tuntia aami-
saisikaa, yksi tunti päivällis- ja puo-
li tuntia tee-aikaa.

3. Palvelijattarella tulee olla kun-
nollinen makuupaikka sekä tulee hä-
nelle myöntää vissi summa vaatteiden
pesua varten.

4. Palvelijattarella tulee olla kaksi
tuntia vapaa-aikaa joka päivä sekä
puoli päivää vapaata viikossa.

5. Palvelijattaren työpäivä tulee ol-
la 12 tuntinen siihen luettuna va-
paa-aika ja ateria-ajat.

6. Työnantajan tulee varustaa pal-
velijattarelle työssä tarvittava univor-
mu sekä maksaa sen pesusta.

7. Palvelijattaren tulee saada puo-
len kuukauden loma kerran vuodes-
sa täydellä palkalla.

8. Molempipuolinen ylösnomisaika
tulee olla yksi kuukausi, jos
palvelijatar on kuukausipalkalla; jos
hän on viikkopalkalla, tulee ylösnomisa-
ajan olla yksi viikko.

Englantilainen naistyöläisten lehti
"Woman Worker" kertoo, että pal-
velijattaret ovat hankkineet palvelus-
paikkansa enimmäkseen oman työtoi-
mistonsa kautta, joka on pitänyt hy-
vän huolen siitä, että emännät eivät
saa rikkoo näitä sopimuksia.

HYVÄN AJAN KUVIA

Samalla hengenvedolla, kun porva-
rilehdet haukkuvat työläisiä tuhlaa-
vaisuudesta ja ylellisyydestä, ne ker-
tovat työttömyydestä mikä vallitsee
yli maan. Tosin nämä jälkimäiset
uutiset ovat pienillä otsikoilla ilmo-
tusten joukossa lehtien sisäisivuilla, i-
käänkuin vahingossa sinne liivattaneita.
Portlandin, Ore., yksi pienempi
päivälehti kertoo, että suuret joukot
perheiden äitejä kulkee työnhaussa,
valmiina ottamaan minkäläistä työtä
tahansa, josta he vain voisivat ansai-
ta leipärahoja lapsilleen ja työttö-
mille miehilleen: "Monelle näistä
äideistä on päivän tai kahden työtä suu-
reksi siunaukseksi, niin suurena puut-
teessa he ovat", sanoo kunnallisen
naisten työvälitystoimiston hoitaja.

Miehiä on niin paljon työttöminä,
että työvälitystoimistossa käy useita
satoja työkysyjä päivittäin, mutta
työpaikkoja ei ole kuin ainoastaan
muutamia.

Jaa — sellaista se on tämä "hyvä
aika", jolloin työläiset tuhlavat ja
elävät niin ylellisesti, että se alkaa
käydä vaaralliseksi koko maan talou-
delliselle hyvinvoinnille!

TYÖLÄISTEN TUHLAA-
VAISUUDESTA

"Jos työläiset eivät olisi niin
tuhlareita, ei elinkustannukset
olisi niin korkeat."

"Työläiset tahtovat tuhlaata ra-
haa", sanovat kauppiat. "Kun
me tarjoamme tavaroita koh-
tuullisilla hinnoilla, kysyvät he
jotakin parempaa ja kalliimpaa.
Me merkitsemme samat tavarat
kalliimmiksi ja niin niiden mene-
nekkä lisääntyy. Siksi ovat kaik-
ki tavarat niin kalliita."

Tuollaisia lauseita käyttävät
porvarilehdet ja poliitikot sijat,
m. m. ylisyyttäjä Palmer, todis-
tamaan työläisten tuhlavaisuutta,
josta muka johtuu elintarpeiden
kallistuminen.

Lapsellekin on selvä, että
elinkustannuksien kallistuminen
johtuu voittoilusta eikä siitä, et-
tä työläisten vaatimukset ovat
kasvanneet siinä määrin, että he
eivät enää "tyydy juutalaisten
halvennysmyyntien roskatava-
roihiin, vaan ostavat jos suinkin
voivat, niitä kauniita, hienoja ja
aistikkaita tavaroita, joita puo-
tien näyteikkunoilla ja sanoma-
lehdissä heille ilmoitetaan ja tyr-
kytetään.

Työläiset alkavat vaatimaan
enemmän elämän mukavuuksia,